

Název opatření:

Bezpečné přechody a pěší infrastruktura

Přechod před ZŠ Poštovní Karlovy Vary. Zdroj: Eva Štěřbová

Popis opatření:

Opatření vytváří bezpečnou, přehlednou a souvislou pěší trasu mezi bydlištěm, zastávkami veřejné dopravy a školou. Nejde pouze o namalování přechodu. Bezpečnost vzniká kombinací dobře zvoleného místa pro přecházení, krátké délky přechodu, dostatečného rozhledu, nízké rychlosti vozidel, kvalitního osvětlení, bezbariérových úprav a chodníků bez překážek.

Konkrétní řešení musí vždy vycházet z dopravně-inženýrského posouzení, intenzit a rychlostí dopravy, pohybu dětí a místních podmínek. Přechod pro chodce není automaticky nejbezpečnějším řešením v každém místě; někdy je důležitější současně úprava křižovatky, dopravní ostrůvek nebo světelně řízený přechod.

Základní prvky bezpečného řešení:

- Souvislý chodník v celé trase, bez náhlých přerušení, zbytečných obcházek a bariér.
- Přejechod nebo místo pro přecházení v přirozené pěší trase, nikoli tam, kam lidé kvůli jeho poloze nechodí.
- Dostatečné rozhledové poměry: odstranit parkování, zeleň, reklamní zařízení a další překážky bránící vzájemnému výhledu chodce a řidiče.
- Zkrácení přecházení pomocí vysazených chodníkových ploch, zúžení jízdních pruhů nebo ochranného ostrůvku.
- Nízká rychlost vozidel, zejména zóna 30, zvýšená plocha přechodu, zpomalovací práh nebo úprava geometrie křižovatky.
- Kvalitní a rovnoměrné osvětlení přechodu i čekacích ploch; svítidlo nesmí oslňovat a ni vytvářet tmavé přechodové zóny.
- Bezbariérové napojení, snížené obruby a hmatové prvky navržené podle aktuálních předpisů a norem.
- Dostatečná šířka chodníku a volný průchozí profil bez sloupů, nádob na odpad, zaparkovaných aut a nevhodně umístěného mobiliáře.
- Bezpečné napojení na vstup do školy, zastávky, pěšobus a místa Park and Stride.

PŘECHODY PRO CHODCE

Přechody představují kritická místa na cestě do školy a jejich bezpečné řešení je klíčové.

DOPORUČUJE SE:

1 UMISŤOVAT PŘECHODY V PŘIROZENÝCH SMĚRECH POHYBU DĚTÍ

Přechody umísťujte tam, kde děti běžně přecházejí – na přímých trasách do školy a ze školy.

2 ZAJISTIT DOSTATEČNOU ROZHLEDOVOU VZDÁLENOST

Odstraňte překážky bránící výhledu řidičů i chodců na přechod.

3 ODSTRANIT PARKOVÁNÍ VOZIDEL V BLÍZKOSTI PŘECHODŮ

Zaparkovaná vozidla zhoršují výhled a ohrožují bezpečí dětí.

4 VYUŽÍVAT ZVÝŠENÉ PŘECHODY NEBO ZPOMALOVACÍ PRVKY

Zklidnění dopravy zvyšuje pozornost řidičů a zkracuje brzdnou dráhu vozidel.

5 DOPLNIT PŘECHODY OCHRANNÝMI OSTRŮVKY NA ŠIRŠÍCH KOMUNIKACÍCH

Ostrůvky umožňují bezpečné přejít komunikaci po částech.

6 ZAJISTIT BEZBARIÉROVÉ NÁJEZDY PRO OSOBY S OMEZENOU MOBILITOU

Snížené obrubníky a varovné pásy usnadňují bezpečný pohyb všem.

Bezpečný přechod = bezpečná cesta do školy.

Promyšlené řešení přechodů chrání zdraví a životy dětí.

BEZPEČNĚJŠÍ
CESTA DO ŠKOLY

OCHRANA
ZDRAVÍ A ŽIVOTA

POHODLNÝ POHYB
PRO VŠECHNY

KLIDNĚJŠÍ A PŘÍJEMNĚJŠÍ
ŠKOLNÍ OKOLÍ

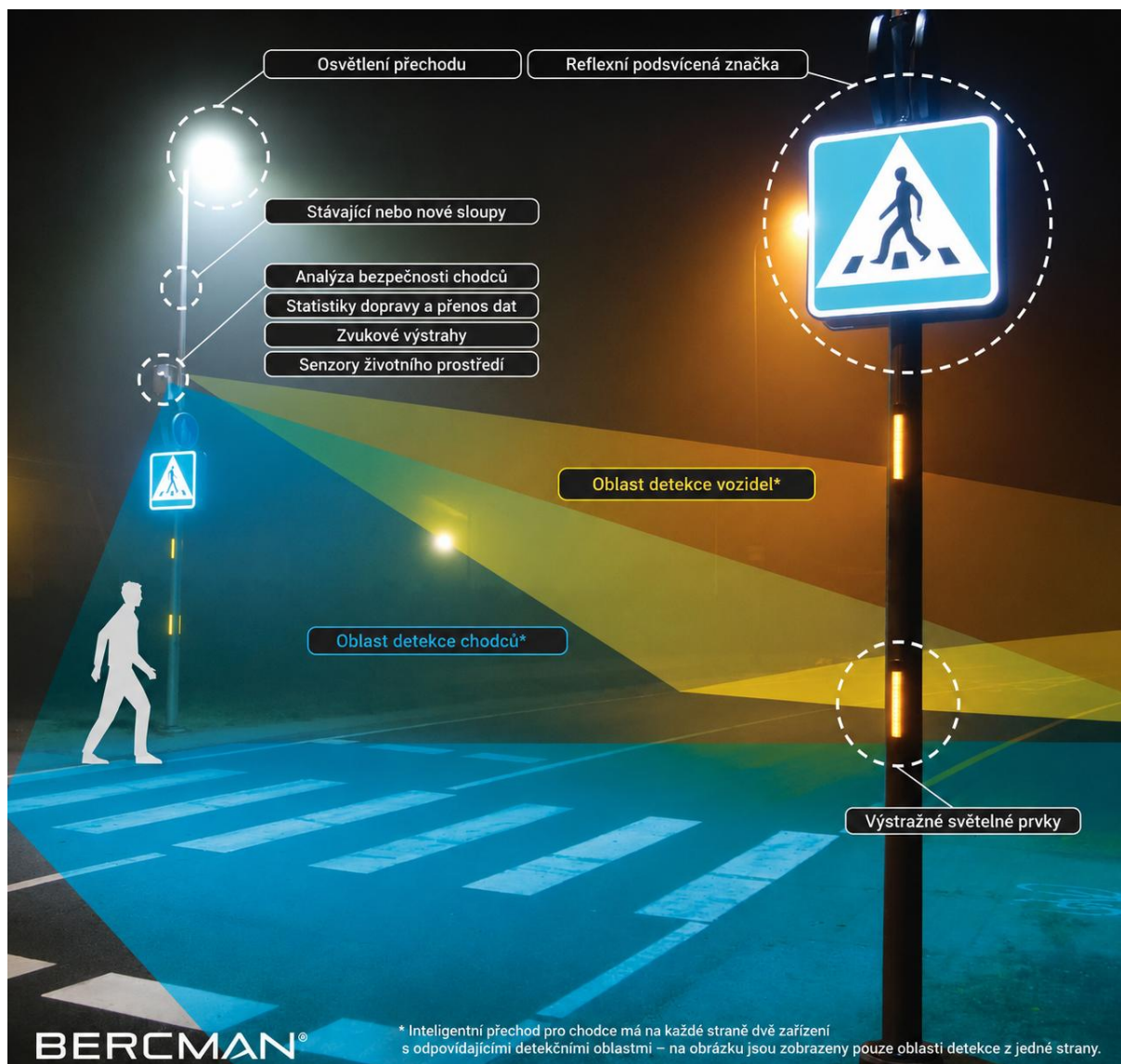
Bezpečné řešení přechodů pro chodce. Zdroj: vlastní; grafické zpracování s využitím ChatGPT (OpenAI), 2026.

Čemu se vyhnout:

- Přechodu mezi zaparkovanými vozidly nebo bez odpovídajícího rozhledu.
- Samostatnému použití výrazné barvy či blikajícího zařízení bez odstranění příčiny rizika.

- Dlouhému přechodu přes více jízdních pruhů bez ochranného ostrůvku nebo světelného řízení.
- Chodníku, který končí před kritickým místem, nutí děti vstoupit do vozovky nebo měnit stranu ulice.
- Zeleni, zábradlí a mobiliáři, které snižují rozhled menších dětí.

Chytré pěší přechody. Zdroj: [Tartu, Estonsko](#)

V čem opatření městu a jeho obyvatelům pomáhá:

- Snižuje riziko střetu chodců s vozidly a zmenšuje závažnost případných následků díky nižší rychlosti.
- Umožňuje dětem bezpečnější a samostatnější cestu do školy.
- Podporuje chůzi, veřejnou dopravu, pěškovbusy a kombinaci Park and Stride.

- Omezuje ranní dopravní chaos před školou a závislost rodin na dovážení autem.
- Zlepšuje přístupnost pro osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace, seniory a rodiče s kočárky.
- Přispívá ke zdraví, kontaktům v sousedství, nižším emisím a příjemnějšímu veřejnému prostoru.

Doporučený postup zavedení

Krok	Co udělat
1. Zmapovat skutečné trasy	Zapojit žáky, rodiče a zaměstnance školy. V mapě označit místa přecházení, chybějící chodníky, překážky, konflikty s parkováním a úseky s pocitem ohrožení.
2. Získat data	Provést pozorování v ranní špičce, sčítání chodců a vozidel, měření rychlosti a evidenci nehod. Zahrnout i téměř nehody a zkušenosti dětí.
3. Prověřit celou trasu	Neřešit izolovaně jediný přechod. Posoudit návaznost chodníků, zastávek, vstupů do školy a alternativních pěších tras.
4. Navrhnout varianty	Porovnat organizační, dočasné a stavební možnosti. Upřednostnit řešení, které fyzicky snižuje rychlost, zkracuje přecházení a zlepšuje rozhled.
5. Projednat návrh	Zapojit správce komunikace, obec, policii, školu, projektanta a podle potřeby správce osvětlení nebo dopravního značení.
6. Ověřit pilotem	Je-li to vhodné, dočasně vyzkoušet vysazenou plochu, zákaz stání nebo jiné uspořádání pomocí taktického urbanismu. Zachovat průjezd složek IZS a bezbariérovost.
7. Realizovat a komunikovat	Předem vysvětlit změnu rodičům i obyvatelům a propojit ji s dopravní výchovou a pravidly ranního provozu.
8. Vyhodnotit	Po realizaci znovu změřit rychlosti, sledovat chování řidičů a chodců, konfliktní situace a využívání trasy. Nedostatky bez odkladu upravit.

Inovační aspekty a kontext SMART City:

Technologie mají doplnit kvalitní stavební řešení, nikoli je nahrazovat. Vhodné jsou zejména:

- anonymizované sčítání pěších a vozidel a měření rychlosti před a po úpravě;
- mapování tras a rizikových míst žáky v participativní digitální mapě;
- adaptivní osvětlení s bezpečným základním režimem a možností zvýšení intenzity při pohybu chodce;
- detekce chodců nebo výstražné prvky pouze tam, kde jejich účinek potvrdí odborné posouzení;
- dashboard pro dlouhodobé sledování rychlosti, intenzit, využití trasy a plnění cílů školního plánu mobility;
- digitální model variant pro ověření rozhledu, pěších proudů a dopadu změn parkování.

Při použití kamer a senzorů je nutné minimalizovat sběr osobních údajů, nastavit krátkou dobu uchování a přednostně zpracovávat data přímo v zařízení. Data sama o sobě nesmějí odvádět pozornost od fyzického snížení rychlosti a dobrého uspořádání prostoru.

Příklady dobré praxe:

Program Bezpečné cesty do školy v Praze

Program Pěšky městem pracuje s mapováním cest žáků, dopravní studií a následnou realizací úprav ve spolupráci školy, městské části, hlavního města a odborníků. U jednotlivých škol vznikají návrhy přechodů, míst pro přecházení, vysazených chodníkových ploch, úprav parkování a zklidnění ulic.

Oranžový přechod

Grantový program Nadace ČEZ podporuje osvětlení dosud neosvětlených přechodů. Je použitelný jako zdroj financování dílčího opatření; osvětlení však má navazovat na celkové posouzení bezpečnosti místa.

Školní ulice a zklidnění před školou

Dočasné omezení motorové dopravy v době příchodu dětí může doplnit bezpečné přechody a pěší trasy. Je vhodné zejména tam, kde nelze bezpečnost vyřešit samotným přechodem kvůli vysokému počtu příjezdějících aut a chaotickému parkování.

BEZPEČNÁ CESTA DO ŠKOLY

Kontrolní seznam pro plánování a hodnocení opatření

✓	Oblast	Kontrolní otázka
☐	Trasa	Chodník je souvislý a vede přirozeným směrem až ke vstupu do školy.
☐	Rozhled	Dítě i řidič se včas vidí; výhled neblokují auta, zeleň ani mobiliář.
☐	Rychlost	Rychlost vozidel odpovídá prostředí a je podpořena fyzickým uspořádáním.
☐	Délka přecházení	Přechod je co nejkratší; u delšího přecházení je prověřen ostrůvek nebo světelné řízení.
☐	Osvětlení	Přechod, čekací plochy i navazující chodník jsou dobře a rovnoměrně osvětleny.
☐	Bezbariérovost	Obruby, sklony, povrchy a hmatové prvky vyhovují aktuálním požadavkům.
☐	Parkování	Stání vozidel nezasahuje do rozhledu, chodníku ani nástupních ploch.
☐	Návaznosti	Trasa bezpečně navazuje na zastávky, pěškobus a Park and Stride.
☐	Ověření	Návrh posoudil dopravní odborník a po realizaci proběhne vyhodnocení.

Bezpečné cesty tvoří silnější děti i lepší města.

Zdroj: vlastní zpracování; grafické zpracování s využitím ChatGPT (OpenAI), 2026.

Další užitečné zdroje informací:

- [BESIP – Přecházení vozovky](#)
- [BESIP – Bezpečně do školy](#)
- [Pěšky městem – Bezpečné cesty do školy a zapojené školy](#)
- [Nadace ČEZ – Oranžový přechod](#)